

چتر حمایتی دولت بر سر معیشت

معاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با روزنامه ایران تشریح کرد

«هزار میدان، هزار بازار» مسیر تازه توسعه مشاغل خانگی

معاون وزیر کار در گفت و گو با «ایران» سیاست های اشتغال‌زایی دولت را تشریح کرد

ویژه هفته‌دولت

ایران

تکیه‌گاه روزهای سخت

روایت سیاست‌های حمایتی دولت برای حفظ قدرت خرید خانوار، تأمین کالاهای ضروری و تداوم کالابرگ الکترونیک

سفره خانوار کوچک‌تر نشود، کودک از تغذیه لازم محروم نماند، مادر در آغاز مسیر فرزندپروری تنها نماند و بنگاه‌ها به جای تعدیل نیرو، فرصت عبور از روزهای سخت را داشته باشند. پرونده پیش‌رو روایتی از همین تلاش هاست؛ از مجموعه اقداماتی که در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دنبال شده تا رفاه، فقط یک واژه در اسناد و برنامه‌ها نباشد و در زندگی روزمره مردم، نشانه‌ای ملموس پیدا کند.

سال گذشته و ماه‌های ابتدایی امسال، معیشت مردم بیش از هر زمان دیگری در مرکز توجه سیاست‌گذاری دولت قرار گرفت. تورم، فشار هزینه‌ها، نااطمینانی‌های ناشی از بحران و جنگ و دشواری‌های تولید و کسب‌وکار، زندگی بسیاری از خانوارها را با نگرانی‌های تازه‌ای روبه‌رو کرد. در چنین فضایی، وظیفه دولت فقط این نبود که درباره آینده حرف بزند؛ باید برای امروز مردم نیز راهی پیدا می‌کرد. راهی برای اینکه

از خرید کالاهای ضروری خانوار

تا تأمین نیازهای تغذیه‌ای کودک؛ برنامه‌های رفاهی دولت چه مسیرهایی را دنبال می‌کند؟

حمایت معیشتی در تنگنای منابع

گزارش •

گروه اقتصادی

رفاه مردم، همیشه در عده‌های ایران آسان نبوده است. تورم، کاهش قدرت خرید، دشواری‌های تولید، نااطمینانی ناشی از بحران‌ها و فشار بر بنگاه‌های اقتصادی، زندگی را برای بسیاری از خانواده‌ها سخت‌تر کرده است. در چنین شرایطی، حمایت از معیشت دیگر فقط یک انتخاب سیاستی نیست؛ ضروری است که به امنیت روانی جامعه، حفظ کرامت خانواده‌ها و امید به آینده گره خورده است.

دولت در این دوره تلاش کرده حمایت از مردم را از چند مسیر دنبال کند. کمک به حفظ قدرت خرید خانوار، تمرکز بر امنیت غذایی، توجه ویژه به مادران و کودکان، جلوگیری از ریزش اشتغال و گسترش پوشش‌های بیمه‌ای و بازنشستگی، این اقدامات، بی‌تردید همه مشکلات معیشتی را یک‌باره حل نمی‌کند، اما می‌تواند بخشی از فشار روزهای سخت را از دوش خانواده‌ها بردارد و نگذارد فاصله میان نیازهای ضروری مردم و توان مالی‌شان عمیق‌تر شود.

تلاش برای حفظ سفره خانوار

در میان سیاست‌های حمایتی، کالابرگ الکترونیک بیش از همه با

زندگی روزمره مردم پیوند خورده است. طرحی که هدفش این است که حمایت دولت، در نهایت به خرید کالاهای ضروری و سفره خانواده برسد؛ نه اینکه در پیچ‌وخم هزینه‌های دیگر گم شود.

کالابرگ در شرایطی ادامه پیدا کرده که تأمین منابع آن با دشواری‌هایی جدی روبه‌رو بوده است. محدودیت بودجه، کاهش تحقق برخی درآمدهای پیش‌بینی‌شده و پیامدهای شرایط جنگی، اجرای کامل و منظم آن را دشوار کرده؛ اما اصل حمایت متوقف نشده است. دولت تأکید دارد که اعتبار کالابرگ برای مشمولان همچنان برقرار است و تلاش می‌شود

منابع آن به شکلی تأمین شود که خود این حمایت، به عامل تازه‌ای برای تورم تبدیل نشود. این نکته اهمیت زیادی دارد. مردم فقط به دریافت یک اعتبار نیاز ندارند؛ آنها نیاز دارند بدانند این حمایت در ماه‌های بعد هم ادامه خواهد داشت

و هزینه‌اش با افزایش دوباره قیمت‌ها به زندگی‌شان باز نمی‌گردد. به همین دلیل، تأکید بر تأمین غیرتورمی منابع کالابرگ، بخشی از مسئولیت دولت در برابر خانوارهاست.

گسترش شبکه فروشگاه‌های طرح نیز از جنبه دیگری قابل توجه است. بخش بزرگی از خریدهای کالابرگی از فروشگاه‌های خرد انجام می‌شود؛ یعنی همان مغازه‌های محلی که مردم هر روز به آنها سر می‌زنند. این اتفاق هم دسترسی خانوارها را

آسان‌تر کرده و هم به کسب‌وکارهای کوچک، مشتری و گردش مالی بیشتری داده است. کالابرگ در این معنا، فقط حمایت از خریدار نیست؛ می‌تواند کمک کند چراغ فروشگاه محله و زنجیره تأمین تولیدکنندگان داخلی نیز روشن بماند.

تغییر زمان‌بندی شارژ اعتبار نیز با هدف مدیریت خریده‌ها و جلوگیری از ازدحام در فروشگاه‌ها انجام شده

است. شاید این تغییر در ابتدا برای برخی مردم ابهام ایجاد کرده باشد، اما هدف اصلی آن، توزیع مراجعه‌ها در طول ماه و فراهم‌شدن فرصت بیشتر برای تأمین کالا بوده است. حمایت وقتی اثرگذار است که در عمل، با صف، کمبود و سردرگمی همراه نشود.

جایی که حمایت معنای عمیق‌تری پیدا می‌کند

در هر سیاست رفاهی، کودکان باید در اولویت باشند. فشار اقتصادی برای بزرگسالان دشوار است، اما برای کودک می‌تواند به محرومیت از تغذیه، رشد و آرامشی منجر شود که جبران آن در سال‌های بعد ساده نیست. به همین دلیل، دولت در کنار حمایت‌های عمومی، برنامه‌هایی را برای مادران و کودکان دنبال کرده است.

طرح رفع سوءتغذیه کودکان، یکی از همین برنامه‌هاست. امروز حدود ۲۶۲ هزار کودک زیر پنج سال زیر پوشش این طرح قرار دارند. افزایش شمار کودکان شناسایی‌شده، الزاماً به معنی بدترشدن وضعیت تغذیه نیست؛ بخش مهمی از آن، نتیجه دقیق‌ترشدن پایش‌ها در مناطق مختلف کشور است. این دقت

اهمیت دارد، چون کودک نیازمند برخی مردم ابهام ایجاد کرده باشد، اما دیده نشده، از حمایت محروم بماند. حمایت تغذیه‌ای از این کودکان، فقط یک کمک مقطعی نیست؛ اقدامی برای محافظت از آینده است. کودکی که تغذیه مناسب داشته باشد، فرصت بیشتری برای رشد سالم، یادگیری بهتر و ساختن آینده‌ای مستقل‌تر خواهد داشت. این همان نقطه‌ای است که سیاست اجتماعی از پرداخت یک اعتبار فراتر می‌رود و به سرمایه‌گذاری برای نسل آینده تبدیل می‌شود. «کارت امید مادر» نیز با همین نگاه شکل گرفته است. برای کودکانی که از ابتدای سال ۱۴۰۵ متولد شده‌اند، اعتبار ماهانه‌ای تا دو سالگی در نظر گرفته شده تا خانواده بتواند با کالاهای ضروری کودک، از جمله شیرخشک و پوشک را تهیه کند. ویژگی مهم این طرح، حذف تشریفات اضافی است. خانواده پس از ثبت تولد و صدور شناسنامه، بدون نیاز به ثبت‌نام‌های پیچیده، وارد چرخه حمایت می‌شود.

در کنار آن، طرح «بست‌ا» برای مادران باردار و مادران دارای کودک خردسال دنبال می‌شود. ادامه منظم این طرح به تخصیص منابع وابسته

است، اما اصل موضوع روشن است: مادر نباید

در حساس‌ترین دوره زندگی خود و فرزندش، تنها بماند. حمایت از مادران، حمایت از سلامت خانواده و سرمایه انسانی کشور است.

حفظ شغل؛ مهم‌تر از ساختن آمارهای تازه

حمایت از معیشت تنها با پرداخت اعتبار خرید یا کمک‌های نقدی کامل نمی‌شود. مهم‌ترین پشتوانه هر خانواده، شغل و درآمد پایدار است. برای همین، یکی از محورهای اصلی سیاست دولت در حوزه کار، حفظ اشتغال موجود بوده است؛ به‌ویژه در دوره‌ای که بسیاری از بنگاه‌ها با کاهش تقاضا، اختلال در تأمین مواد اولیه یا فشار نقدینگی روبه‌رو شده‌اند.

در شرایط بحران، تعطیلی یک کارگاه فقط به معنای بسته‌شدن یک واحد اقتصادی نیست. پشت هر کارگاه، خانواده‌هایی هستند که حقوق ماهانه‌شان به ادامه فعالیت آن وابسته است. از دست‌رفتن نیروی کار ماهر هم سرمایه‌ای را از بین می‌برد که بازگرداندنش برای بنگاه و اقتصاد، زمان‌بر و پرهزینه است.

به همین دلیل، دولت در کنار برنامه ایجاد فرصت‌های جدید، حمایت از سرمایه در گردش بنگاه‌ها، تسهیلات برای جلوگیری از تعدیل نیرو، یارانه بیمه و یارانه دستمزد را نیز دنبال کرده است. هدف این بوده که بنگاه‌ها بتوانند از یک دوره فشار موقت عبور کنند، بدون آنکه نخستین راه‌حل‌شان کاهش نیروی انسانی باشد.

برای بنگاه‌هایی که از جنگ یا پیامدهای اقتصادی آن آسیب دیده‌اند نیز مسیرهای حمایتی متفاوتی در نظر گرفته شده است؛ واحدهایی که آسیب فیزیکی دیده‌اند به منابع بازسازی نیاز دارند و بنگاه‌هایی که با افت فروش و کمبود نقدینگی مواجه شده‌اند، بیش از هر چیز به سرمایه در گردش احتیاج دارند. این تکنیک مهم است، چون نسخه واحد برای همه، معمولاً به نتیجه نمی‌رسد.

سامانه جست‌وجوی شغل نیز در همین چارچوب توسعه یافته تا کارجو و کارفرما سریع‌تر به هم برسند.

اطلاعات صدها هزار متقاضی کار و دریافت‌کننده بیمه بیکاری در این سامانه بازگرداری شده تا مسیر بازگشت افراد به بازار کار کوتاه‌تر شود.

شاید در نگاه اول یک سامانه اداری به

نظر برسد، اما برای کسی که شغلش را از دست داده، پیدا کردن یک فرصت تازه می‌تواند آغاز دوباره زندگی باشد.

مشاغل خانگی؛ اقتصاد کوچک، امید بزرگ

در روزهایی که ایجاد کسب‌وکارهای بزرگ به سرمایه و زیرساخت سنگین نیاز دارد، مشاغل خانگی می‌تواند راهی در دسترس‌تر برای درآمدزایی خانواده‌ها باشد. بسیاری از زنان و مردان در خانه‌های خود تولید می‌کنند؛ از صنایع دستی و پوشاک تا خوراکی‌ها، محصولات محلی و خدمات تخصصی. اما مسأله اصلی این کسب‌وکارها، فقط تولید نیست؛ آنها به بازار نیاز دارند.

طرح «هزار میدان، هزار بازار» با همین هدف شکل گرفته است؛ برای بازارهای محلی و نمایشگاه‌های یک‌روزه و تکرارشونده تا تولیدکننده خانگی بتواند محصولش را مستقیم به مردم عرضه کند. این مدل، هزینه برگزاری را کاهش می‌دهد و به‌تدریج می‌تواند در ذهن مردم به یک بازار ثابت و قابل اعتماد تبدیل شود.

در کنار بازارهای حضوری، مسیر فروش آنلاین نیز مورد توجه قرار گرفته است. بسیاری از صاحبان مشاغل خانگی مهارت تولید دارند، اما با عکاسی از محصول، ثبت اطلاعات، ساخت حساب کاربری و قواعد پلتفرم‌های فروش آشنا نیستند. برنامه‌هایی برای ساده‌ترکردن این مسیر و کاهش هزینه‌هایی مانند کارمزد فروش و ارسال کالا در دست پیگیری است.

حمایت از مشاغل خانگی، در واقع حمایت از خانواده‌هایی است که نمی‌خواهند فقط دریافت‌کننده کمک باشند؛ آنها می‌خواهند با توان و مهارت خود، بخشی از هزینه‌های زندگی‌شان را تأمین کنند.

امنیت برای سال‌های پس از کار
بازنشستگان، سال‌های طولانی از عمر خود را صرف کار و تولید کرده‌اند و امروز انتظارشان از نظام رفاهی، فقط دریافت حقوق نیست؛ آنها به آرامش، خدمات درمانی قابل اتکا و اطمینان از آینده نیاز دارند.

اجرای متناسب‌سازی حقوق در صندوق‌های بازنشستگی، افزایش برخی حمایت‌های معیشتی و پرداخت تسهیلات، بخشی از اقداماتی است که برای کاهش فشار بر بازنشستگان دنبال شده است. اما مسأله مهم‌تر، پایداری صندوق هاست. اگر صندوق بازنشستگی از نظر مالی و مدیریتی پایدار نباشد، هیچ افزایش حقوقی در بلندمدت امنیت ایجاد نمی‌کند. حرکت به سمت شفافیت بیشتر، سامان‌دهی مدیریتی صندوق‌ها، هوشمندسازی خدمات و کاهش مراجعات حضوری، بخشی از مسیر اصلاحی در این حوزه است. بازنشسته نباید برای دریافت یک خدمت ساده، ساعت‌ها در رفت‌وآمد باشد؛ کرامت او در همین جزئیات نیز معنا پیدا می‌کند.

برش •

حمایت از مردم، ساختن امید برای فردا

سیاست رفاهی نمی‌تواند به یک پرداخت ماهانه محدود بماند. سفره خانواده، سلامت کودک، آرامش مادر، امنیت شغلی کارگر، رونق کسب‌وکار کوچک، بیمه روستایی و زندگی بازنشسته، حلقه‌های یک زنجیره‌اند. اگر یکی از این حلقه‌ها نادیده گرفته شود، فشار آن دیر یا زود به همه جامعه بازمی‌گردد.

واقعیت این است که مردم هنوز با مشکلات جدی اقتصادی روبه‌رو هستند و هیچ‌کس نمی‌تواند دشواری زندگی را با چند آمار یا چند طرح انکار کند. اما در دل همین واقعیت، تداوم حمایت از معیشت، تلاش برای حفظ اشتغال، توجه به مادر و کودک و توسعه پوشش‌های اجتماعی، می‌تواند نشانه‌ای از این باشد که مردم در روزهای سخت، تنها رها نشده‌اند.

سیاست رفاهی نمی‌تواند به یک پرداخت ماهانه محدود بماند. سفره خانواده، سلامت کودک، آرامش مادر، امنیت شغلی کارگر، رونق کسب‌وکار کوچک، بیمه روستایی و زندگی بازنشسته، حلقه‌های یک زنجیره‌اند. اگر یکی از این حلقه‌ها نادیده گرفته شود، فشار آن دیر یا زود به همه جامعه بازمی‌گردد